

Länsstyrelsen
Skåne

SemiAquatic
Life

Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området Bäckhalladalen SE0420130, Simrishamns kommun

Titel: Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området
Bäckhalladalen SE0420130, Simrishamns kommun

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne Kristian Nilsson
SemiAquaticLife LIFE14/NAT/SE/000201

Författare: Marika Stenberg, Pia Hertonsson och Per Nyström, Ekoll AB
Kristian Nilsson, Länsstyrelsen Skåne

Denna rapport speglar författarens syn och EU ansvarar inte för
någon form av användning som kan göras av den och
information som den innehåller

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Miljöavdelningen
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

ISBN: 8-91-7675-256-2

Rapportnummer: 2021:46

Layout: Länsstyrelsen Skåne, Ekoll AB

Omslagsbild Våtmark i Bäckhalladalen, foto © Ekoll AB
Alla foton i rapporten är tagna av © Ekoll AB

Förord

SemiAquaticLife har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur samt vatteninsekter i Natura 2000-områden i Skåne (11 områden), Danmark (15 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har bland annat varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V i EU:s Art- och habitatdirektiv.

Denna åtgärdsplan är en del i "After Life Conservation plan" för Natura 2000-området Bäckhalladalen inom Life-projektet SemiAquaticLife. En "After Life Conservation plan" beskriver de åtgärder som genomförts inom projektet samt hur det långsiktigt ska kunna förvaltas. Ett genomförande av åtgärdsplanen leder till att det långsiktiga syftet och målet med projektet kommer att nås. Planen är rådgivande och ska ses som ett komplement till de andra planer som finns för Bäckhalladalen.

Ingela Lundqvist
Chef för naturvårdsenheten, Länsstyrelsen Skåne

Innehåll

FÖRORD	3
ENGLISH SUMMARY	5
INLEDNING	6
BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
ALLMÄN BESKRIVNING AV BÄCKHALLADALEN	6
BIOLOGISKA BEVARANDEVÄRDEN.....	6
UTFÖRDA ÅTGÄRDER	7
RESTAURERING OCH NYGRÄVNING AV VATTEN.....	7
INVENTERINGAR	9
<i>Groddjur.....</i>	<i>9</i>
<i>Trollsländor och dykarskalbaggar</i>	<i>9</i>
LÅNGSIKTIG SKÖTSEL	9

English Summary

This report presents the After-Life conservation plan for the Natura 2000-site Bäckhalladalen. Bäckhalladalen has been one of the sites in the Life project “SemiAquaticLife - Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna”. The project has been running between 2016 and 2021 with the aim of restoring and improving the conservation status of amphibians, reptiles, and aquatic insects in Natura 2000-areas in southern Sweden (11 areas), Denmark (15 areas), and northern Germany (9 areas). The aims of the project have been to ensure viable metapopulations of species listed in Annex II-V of the EU Species and Habitats Directive, but also to increase public awareness and understanding of the need for restoration measures for semi-aquatic insects, amphibians, and reptiles.

Bäckhalladalen is a Swedish nature reserve and the landowners are the Swedish Environmental Protection Agency and the municipality of Simrishamn. The responsible site manager is the County Administrative Board of Skåne. The long-term management of the site is the responsibility of the County Administrative Board of Skåne.

Targeted species have been Fire-bellied toad, Agile frog, and European Tree frog. Actions performed in the area have been creating new wetlands and restoring wetland by clearing tree and bushes overshadowing the wetland.

The planned long-term management of the sites can be seen in the table below.

Proposed management at Bäckhalladalen for viable populations of targeted species

Management action	Frequency	Estimated costs (each time)	Comments
Grazing	Yearly	Not estimated	
Clearing trees and bushes surrounding wetlands	Yearly	40 000 kr	When needed, early spring or autumn/winter (15 October-15 March)
Monitoring of amphibians	Every third year	20 000 kr	One night for green tree frog, ½ a day for Agile frog, ½ a day for Fire-bellied toad
Excursions for the public	Once a year	15 000 kr	

Inledning

Denna åtgärdsplan beskriver vad som har gjorts inom Bäckhalladalen för att nå de mål som är uppsatta inom Life-projektet SemiAquaticLife – ”Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna” samt den skötseln som behövs för att upprätthålla dem.

Projektet har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur och vatteninsekter i Natura-2000-områden i södra Sverige (11 områden), Danmark (18 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V. Ett annat mål är att öka medvetenheten och förståelsen bland markägare, arrendatorer, allmänheten etc om behovet av restaureringsåtgärder för semiakvatiska insekter samt grod- och kräldjur. Projektet har finansierats av EU Life Nature (Project LIFE14 NAT/SE/000201). Arbetet är genomfört tillsammans med Länsstyrelsen Skåne.

Beskrivning av området

Uppgifter om området

Natura 2000-område: pSCI-SE0420130

Län: Skåne

Kommun: Simrishamn

Markägare: Staten, Simrishamns kommun

Förvaltare: Länsstyrelsen Skåne

Allmän beskrivning av Bäckhalladalen

Bäckhalladalen är ett mycket stort område (104 ha) som ligger strax nordväst om Simrishamn. Området är välhävdad och utgörs av omväxlande utmarkslandskap med världsunika geomorfologiska landformer och en rik flora och fauna. Vegetationen är varierande med inslag av rikkärr och kalkfuktängar, täta löv- och ädellövdungar med fullskiktade brynvegetation, torra hedar, till säregen vegetation som växer på berghällar. Den rika floran gör också att insektsfaunan är artrik. Här finns också Skånes största population av hasselmus. Området har flera utpekade Natura-2000 naturtyper och häckande fågelarter samt klockgroda och större vattensalamander. Landmiljöerna i Bäckhalladalen är optimala för alla arter av groddjur. Det finns ett flertal småvatten i området med groddjur, men bara ett större fiskfritt vatten av mer permanent karaktär. Några kärr är dessutom förhållandevis sura vilket gör att en del groddjursarter inte kan reproducera sig där (exempelvis klockgroda och lövgroda).

Biologiska bevarandevärden

Bäckhalladalen har en mycket artrik flora och fauna. De välhävdade och insektsrika landmiljöerna är utmärkta födosöksplatser för groddjur. Området har varit föremål för utsättningar av såväl klockgroda som grönfläckig padda men det är bara klockgrodan som finns kvar och bara ett fåtal individ. Populationen av klockgroda anses genetiskt värdefull eftersom den antas vara ursprunglig från Danmark och inte varit föremål för illegala utsättningar med annat genetiskt

material. De förekommande groddjursarter samt andra rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden framgår av tabell 1.

Tabell 1. I Bäckhalladalen förekommande hänsynskrävande groddjursarter. Rödlistekategori enligt rödlistan 2020.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistekategori	Art- och habitat direktivet
Klockgroda	<i>Bombina bombina</i>		bilaga 2
Lövgroda	<i>Hyla arborea</i>		bilaga 4
Långbensgroda	<i>Rana dalmatina</i>	NT	bilaga 4
Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>		bilaga 2

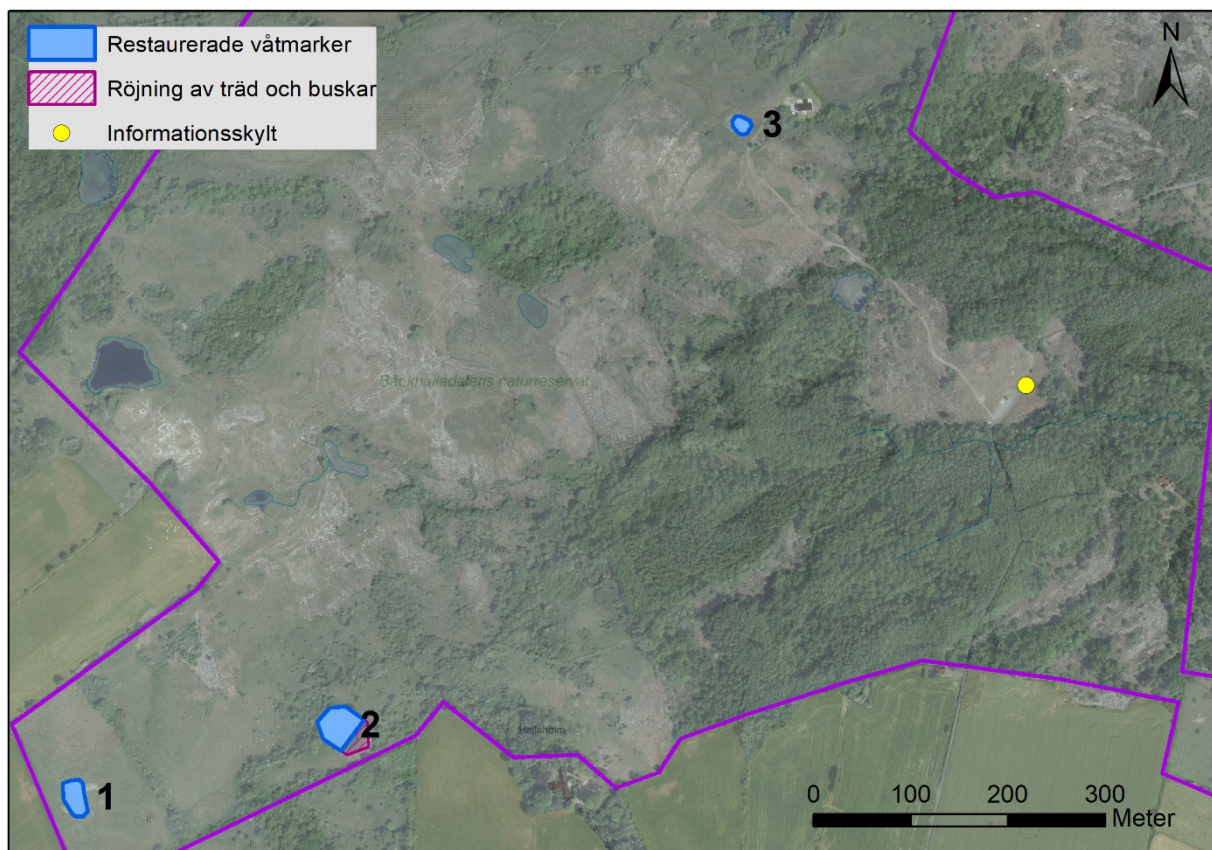
Området utgör en viktig spridningskorridor för att underlätta groddjurens spridning längs kusten men också för att knyta ihop med populationer utanför Natura 2000-området. I området finns utöver klockgroda även långbensgroda (*Rana dalmatina*), större vattensalamander (*Triturus cristatus*), lövgroda (*Hyla arborea*), vanlig groda (*Rana temporaria*), vanlig padda (*Bufo bufo*) och mindre vattensalamander (*Lissotriton vulgaris*) (tabell 1).

I Bäckhalladalen finns även annan skyddsvärd flora och fauna såsom glansbräken, hasselmus och fältpiplärka. I närliggande områden finns även citronfläckad kärrtrollslända. Området är populärt för rekreation.

Utförda åtgärder

Restaurering och nygrävning av vatten

Under 2019 grävdes två nya vatten i Bäckhalladalen (nr 1 och 3 figur 1). En restaurering gjordes under 2020 runt vatten nr 2 (figur 1) då skuggande träd och buskar sågades ner och eldades upp för att göra våtmarken mer solbelyst, ökad vattenhållande förmåga och gynnsam för groddjuren.

Figur 1. Karta över utförda åtgärder inom SemiAquaticLife i Bäckhalladalen.

Figur 2 Två nya våtmarkerna i Bäckhalladalen, våtmark nr 1 till vänster och till höger våtmark nr 3 (figur 1).

Figur 3. Den restaurerade våtmark nr 2 (figur 1) där röjt material eldas upp.

Inventeringar

Groddjur

Inventeringar av groddjur med fokus på förekommande arter (tabell 1) gjordes både före och efter åtgärderna gjorts. Under inventeringen 2016 (före) hördes klockgroda i två intilliggande vatten men inte den nu restaurerade våtmark nr 2 (figur 1). Här hördes dock 25 spelande lövgrodor och 29 romklumpar av långbensgroda observerades. I övrigt noterades åkergroda och vanlig groda. Under inventeringen 2021 (efter) hördes spel av 6 klockgrodor och 15 lövgrodor. Långbensgroda inventerades under 2020 och då observerades 45 romklumpar i våtmark nr 2. I övrigt noterades åkergroda och vanlig groda.

Sammanfattningsvis går det att säga att inventeringarna visar på att långbensgrodan har gynnats av åtgärderna. Lövgrodan hade minskat vilket kan bero på att vattennivåerna i flera av våtmarkerna i Bäckhalladalen har sjunkit. Om vattennivåerna förbättras bedöms åtgärderna på sikt vara tillräckligt för att klockgroda, lövgroda och långbensgroda ska fortleva i området. Under åtgärder beskrivs de återkommande skötselåtgärder som behövs för att arterna ska kunna gynnas i Bäckhalladalen.

Trollsländor och dykarskalbaggar

Området inventerades för trollsländor både före (2016) och efter (2020) åtgärderna men inga Natura 2000-arter observerades. Utöver fokusarterna observerades fyrfläckad trollslända och bred trollslända. Vid groddjursinventeringen 2016 gjordes fynd av den rödlistade större vattenbaggen.

Långsiktig skötsel

Betesdrift minskar risken för igenväxning av restaurerade och nygrävda vatten. Det är också viktigt att hålla efter buskar och träd så att dessa inte skuggar vattnen alltför mycket. Vatten nummer ett kan behöva justeras och göras större om det inte visar sig hålla vatten under hela året i framtiden. Områdets grundvattennivåer har varit mycket låga de senaste åren. Skulle detta visa sig vara en långsiktig förändring beroende på klimatförändringar kommer ytterligare åtgärder behöva ske för att området ska vara gynnsamt för groddjur.

Tabell 2. Föreslagna skötselåtgärder för att gynna groddjuren i Bäckhalladalen.

Skötselåtgärder	Frekvens	Kostnad (per tillfälle)	Kommentar
Betesdrift	Årligen	ej skattad	
Röjning/rensning runt vatten	Årligen	40 000 kr	Vid behov. Ska ske tidig vår eller höst/vinter (15 oktober-15 mars)
Inventeringar groddjur	Vart tredje år*	20 000 kr	1 natt lövgroda, ½ dag långbensgroda, ½ dag klockgroda
Exkursioner för allmänheten	En gång per år	15 000 kr	

* Ger en förtätning av biogeografisk uppföljning och bör göras en gång inom 6 år efter projektet

